

**ARCHIVES HISTORIQUES
DE LA COMMISSION**

**COLLECTION RELIEE DES
DOCUMENTS "COM"**

COM (81)98

Vol. 1981/0028

Historical Archives of the European Commission

Disclaimer

Conformément au règlement (CEE, Euratom) n° 354/83 du Conseil du 1er février 1983 concernant l'ouverture au public des archives historiques de la Communauté économique européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique (JO L 43 du 15.2.1983, p. 1), tel que modifié par le règlement (CE, Euratom) n° 1700/2003 du 22 septembre 2003 (JO L 243 du 27.9.2003, p. 1), ce dossier est ouvert au public. Le cas échéant, les documents classifiés présents dans ce dossier ont été déclassifiés conformément à l'article 5 dudit règlement.

In accordance with Council Regulation (EEC, Euratom) No 354/83 of 1 February 1983 concerning the opening to the public of the historical archives of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community (OJ L 43, 15.2.1983, p. 1), as amended by Regulation (EC, Euratom) No 1700/2003 of 22 September 2003 (OJ L 243, 27.9.2003, p. 1), this file is open to the public. Where necessary, classified documents in this file have been declassified in conformity with Article 5 of the aforementioned regulation.

In Übereinstimmung mit der Verordnung (EWG, Euratom) Nr. 354/83 des Rates vom 1. Februar 1983 über die Freigabe der historischen Archive der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Europäischen Atomgemeinschaft (ABl. L 43 vom 15.2.1983, S. 1), geändert durch die Verordnung (EG, Euratom) Nr. 1700/2003 vom 22. September 2003 (ABl. L 243 vom 27.9.2003, S. 1), ist diese Datei der Öffentlichkeit zugänglich. Soweit erforderlich, wurden die Verschlussachen in dieser Datei in Übereinstimmung mit Artikel 5 der genannten Verordnung freigegeben.

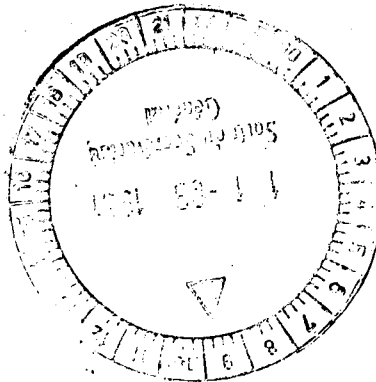
COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(81) 98 def.

Brussel, 5 maart 1981

DEELNEMING VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP AAN HET ACTIEPLAN TEN BEHOEVE VAN DE MIDDELLANDSE ZEE

(Mededeling van de Commissie aan de Raad)

COM(81) 98 def.

**DEELNEMING VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP AAN HET
ACTIEPLAN TEN BEHOEVE VAN DE MIDDELLANDSE ZEE**

Van 2 tot en met 7 maart 1981 komt te Cannes een intergouvernementale vergadering van de oeverstaten van de Middellandse Zee bijeen ten einde de stand van de werkzaamheden in het kader van het Actieplan ten behoeve van de Middellandse Zee te beoordelen; dan wordt tevens de tweede vergadering gehouden van de partijen bij het Verdrag inzake de bescherming van de Middellandse Zee tegen verontreiniging (Verdrag van Barcelona).

Deze gebeurtenissen zijn van zeer groot belang voor de voortzetting van het Actieplan ten behoeve van de Middellandse Zee en het is raadzaam een ogenblik stil te staan bij de deelneming van de Gemeenschap aan dit plan en bij de taak die zij in dit verband tijdens de komende jaren moet vervullen.

1. Het actieplan ten behoeve van de Middellandse Zee werd in februari 1975 te Barcelona vastgesteld door een op initiatief van de directeur van het milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) bijeengekomen intergouvernementale vergadering van de oeverstaten van de Middellandse Zee.

Dit plan omvat de volgende drie onderdelen :

a) Het kaderverdrag inzake de bescherming van de Middellandse Zee en de specifieke protocollen daarbij (Verdrag van Barcelona)

- Een conferentie van gevolmachtigden van de oeverstaten van de Middellandse Zee stelde op 16 februari 1976 te Barcelona de eerste juridische instrumenten vast die de grondslag vormen voor de internationale samenwerking in het Middellandse Zeegebied. Het betreft

de volgende instrumenten :

- het Kaderverdrag inzake de bescherming van de Middellandse Zee tegen verontreiniging
- het eerste protocol inzake de voorkoming van verontreiniging van de Middellandse Zee door storten vanuit schepen en luchtvaartuigen
- een tweede protocol betreffende de samenwerking op het gebied van de bestrijding van de verontreiniging van de Middellandse Zee door koolwaterstoffen en andere schadelijke stoffen in geval van een kritieke situatie
- een derde protocol inzake de bescherming van de Middellandse Zee tegen de verontreiniging vanaf het land; dit protocol werd op 17 mei 1980 te Athene ondertekend
- een ontwerp van een vierde protocol inzake de zones van de Middellandse Zee die voor bijzondere bescherming in aanmerking komen; dit ontwerp werd op een intergouvernementale vergadering die van 13 tot en met 17 oktober 1980 te Athene plaatsvond, besproken.

Op grond van het besluit van de Raad van 25 juli 1977 ratificeerde de Gemeenschap op 16 maart 1978 het Verdrag en het protocol "storten vanuit schepen en luchtvaartuigen". Voor wat betreft het protocol "samenwerking", hechtte de Raad tijdens de vergadering van de Ministers voor Milieuhygiëne van 10 december 1978 in beginsel zijn goedkeuring aan de toetreding van de Gemeenschap. Een formeel besluit tot toetreding is tot dusverre echter niet tot stand kunnen komen, gezien de terughoudendheid van één lid-staat.

Het Kaderverdrag en de twee protocollen "storten vanuit schepen en luchtvaartuigen" en "samenwerking" werden op 12 februari 1978 van kracht. De procedure voor de ratificatie van het protocol "verontreiniging vanaf het land" werd in het kader van de Raad geëntameerd.

b) Geïntegreerde ontwikkelingsplanning en beheer over de hulpbronnen van het Middellandse Zeegebied

Met het oog hierop werd twee belangrijke programma's uitgewerkt, namelijk :

- Het Blauw Plan, dat de nodige gegevens op moet leveren om de overheid en de voor de ontwikkelingsplanning verantwoordelijke instanties van de Middellandse Zeelanden in staat te stellen regionale plannen uit te werken met het oog op een optimale sociaal-economische ontwikkeling en op de exploitatie van het milieu ten behoeve van de huidige en toekomstige generaties.

Een werkgroep voor de coördinatie en synthese van de werkzaamheden is verantwoordelijk voor het beheer van de studies en de onderzoeken die in het kader van de eerste fase van het plan worden verricht.

Deze studies lopen over de systemen en de subsystemen land-zee, de watervoorraden, de industriële groei, traditionele en nieuwe energiebronnen, de gezondheid, de bevolking en de bevolkingsbeweging, het bodemgebruik, het toerisme, de economische betrekkingen binnen het Middellandse Zeegebied, vervoer en communicatie, het culturele erfgoed en de betrekkingen tussen de verschillende culturen, het milieubewustzijn, de weerslag van activiteiten in andere landen op het Middellandse Zeegebied.

Het te Cannes gevestigde centrum voor activiteiten op het gebied van het milieu en de ontwikkeling in het Middellandse Zeegebied (MEDEAS) werd tot Centrum voor regionale activiteiten voor het Blauw Plan gekozen.

- Het programma voor bij voorrang te verrichten werkzaamheden (PAP)

dat ten doel heeft de permanente samenwerking te bevorderen tussen de oeverstaten van de Middellandse Zee door middel van ter plaatse ontwikkelde activiteiten en projecten. Momenteel is men met de uitwerking bezig van verscheidene projecten die onder andere betrekking hebben op :

- vervangbare energiebronnen,
- biologische hulpbronnen van de zee (aquacultuur),
- menselijke nederzettingen;
- beheer over watervoorraden,
- bodembescherming,
- toerisme.

Het Centrum voor regionale activiteiten voor het PAP is te Split gevestigd.

c) Het gecoördineerd programma voor permanent toezicht en onderzoek op het gebied van de verontreiniging van de Middellandse Zee (Med. Pol.)

- In dit verband werden 13 proefprojecten uitgewerkt die over 4 grote onderzoekonderdelen lopen :

- . bronnen van verontreiniging
- . kustwateren
- . de volle zee
- . de lucht.

83 over 17 landen verspreide laboratoria nemen in het kader van 158 onderzoekcontracten aan de werkzaamheden van Med. Pol. deel.

Naar aanleiding van het door de Raad op 13 Maart 1980 genomen besluit tot opname van de bescherming van de zee in het onderzoekprogramma (1980-83) van het Gemeenschappelijk centrum voor onderzoek te Ispra, werkt deze instelling momenteel een specifiek project uit : het project Archimedes. Dit heeft ten doel bij te dragen tot de studie van de verschillende types van verontreiniging in bepaalde zones van de Middellandse Zee en tot het verkrijgen van meer inzicht in de mechanismen voor de verspreiding van de belangrijkste types verontreinigende stoffen.

2. Alle oeverstaten van de Middellandse Zee (met uitzondering van Albanië) alsmede de Europese Economische Gemeenschap hebben deel genomen aan de vergaderingen in het kader van het Actieplan.

Naast de Gemeenschap hebben reeds 15 staten het Verdrag en ten minste één van de drie protocollen geratificeerd.

Het Actieplan ten behoeve van de Middellandse Zee vormt een multilateraal samenstel van maatregelen, waarbinnen de Middellandse Zeelanden talrijke en interessante mogelijkheden tot samenwerking worden geboden.

De Gemeenschap heeft van het begin aan de totstandkoming en de ontwikkeling van dit plan deelgenomen door haar ervaring ter beschikking te stellen en financiële steun te verlenen. Deze steun is vrijwel symbolisch en gering vergeleken bij het economisch en politiek belang dat de samenwerking met de landen uit het Middellandse Zeegebied en in het bijzonder met die, welke nog echte ontwikkelingsland zijn, voor de Gemeenschap heeft.

De begroting voor het Actieplan voor de periode 1979-1980 bedroeg 6.400.000 \$. Het UNEP, dat het project bezette, nam 25 % van deze begroting voor zijn rekening. De UNO heeft via verscheidene gespecialiseerde agentschappen voor nog eens 25 % gezorgd.

Het resterende bedrag (3.200.000 \$) werd door de verdragsluitende partijen bijgedragen. Zo bedroeg het aandeel van Frankrijk 1.570.000 \$ (48,88 %), dat van Italië 744.000 \$ (23,27 %) en Griekenland droeg 90.000 \$ (2,94 %) bij.

Met de deelneming van de Gemeenschap was een bedrag van 80.000 \$ gemoeid, wat overeenkomt met 2,4 % (d.w.z. ongeveer 30.000 ECU per jaar).

Vanaf 1981 zal de deelneming van het UNEP echter tot 300.000 \$ teruggebracht worden terwijl de totale geplande begroting ongeveer 5.000.000 \$ bedraagt.

De kans bestaat dat de verlaging van de bijdrage van het UNEP, hoewel deze reeds geruime tijd was aangekondigd, de voortzetting van de activiteiten in het kader van het Actieplan nadelig zal beïnvloeden en dit nogwel op het moment waarop de verschillende programma's operationeel worden. Het zou uit politiek oogpunt gezien betreurenswaardig zijn, indien een tot dusver ontegensprekelijk geslaagd samenwerkingsproces wegens financiële problemen zou worden onderbroken.

Derhalve moet men zich afvragen of de terugtrekking van het UNEP niet moet worden gezien als een gunstige gelegenheid voor de Gemeenschap om een meer belangrijke rol te spelen in een zowel op politiek vlak als op milieugebied gevoelige zone, door de taak van het UNEP zowel op financieel als op technisch vlak gedeeltelijk over te nemen.

3. De Gemeenschap heeft er alle belang bij om blijk te geven van haar belangstelling voor de problemen van het Middellandse Zeegebied. In de eerste plaats heeft de Gemeenschap een mediterrane kustlijn die na de toetreding van Griekenland circa 22.000 km zal bedragen vergeleken bij een totale kustlijn van 41.000 km. Bovendien wordt zij met de toetreding van Spanje nog langer.

De verwerving van olie- en gasbronnen door enige zuidelijke Middellandse Zee-landen verhoogt bovendien het belang van het Middellandse Zee-gebied voor de Gemeenschap.

De Gemeenschap onderhoudt goede betrekkingen met nagenoeg alle Middellandse Zeelanden waarmee zij bilaterale overeenkomsten heeft gesloten waarin ook de samenwerking op milieugebied ter sprake komt.

Een nauwere betrokkenheid van de Gemeenschap bij het Actieplan ten behoeve van de Middellandse Zee zou een zeer gunstig onthaal vinden bij deze landen en een positieve weerslag kunnen hebben op de betrekkingen die de Gemeenschap met de landen van het Middellandse Zeegebied onderhoudt.

Door haar financiële bijdragen te verhogen, een bijdrage die in elk geval zeer bescheiden zou blijven, zou de Gemeenschap bovendien het belang laten blijken dat door de lid-staten, wier grondgebied niet in het Middellandse Zeegebied is gelegen, aan het behoud van de Middellandse Zee wordt gehecht, een zee, die om politieke, economische, culturele en toeristische redenen het gemeenschappelijk erfgoed is van Europa.

De Gemeenschap zou op die manier een meer actieve rol kunnen spelen in het Middellandse Zeegebied, zonder dat echter haar financiële bijdrage, toegevoegd aan die van de direkt betrokken Gemeenschapsleden (Frankrijk: 48,83 %, Italië: 23,27 %) als ongepast hoog zouden worden ervaren door andere Middellandse Zee-landen.

4. Overigens staat er in de Middellandse Zee meer op het spel dan alleen de ecologie. Met als uitgangspunt de wel zeer reële noodzaak van de verontreinigingsbestrijding en het behoud van de Middellandse Zee komt er in dit gebied, ondanks de bestaande spanningen geleidelijk een vrij nauwe samenwerking tot stand tussen landen met verschillen in politieke opvattingen en economische situatie. Zo zit Israël bij deze vergaderingen aan dezelfde tafel als de Arabische landen.

Het belang van wat er zich in de Middellandse Zee op milieugebied afspeelt is ook de Sovjet-Unie niet ontgaan, die méér dan eens zonder succes heeft getracht als waarnemer aan de vergaderingen in het kader van het Actieplan deel te nemen.

Het aspect milieu van het Middellandse Zeegebied is overigens behandeld in de hoofdstukken van de slotakte van Helsinki. Ook bij de toepassingsconferentie te Madrid zou dit onderwerp moeten worden behandeld.

5. Tijdens de vergadering te Cannes van 2 tot met 7 maart 1981 wordt de stand opgemaakt van de werkzaamheden in het kader van het Actieplan en de ontwerp-begroting voor 1981 besproken.

De ambtenaren van de Commissie die namens de Gemeenschap aan deze vergadering deelnemen, dienen zodanig te worden geïnstrueerd dat zij daarbij een actieve rol kunnen spelen.

Daarom acht de Commissie het noodzakelijk dat de Gemeenschap zich nu reeds ertoe verbindt, om een adequate wetenschappelijke, structurele en financiële bijdrage te leveren tot de in het kader van het Actieplan aangehouden doelstellingen, een bijdrage, die in overeenstemming is met de belangen van de Gemeenschap in het Middellandse Zeegebied.

- Op wetenschappelijk vlak is de Commissie van plan door actieve deelneming van het Gemeenschappelijk centrum voor onderzoek, onder andere bij te dragen tot het programma voor permanent onderzoek en toezicht (Med. Pol.) in het kader van het Verdrag van Barcelona.

Deze deelneming zal bijzonder nuttig zijn op het gebied van de teledetectie.

- Op structureel vlak is de Commissie van plan de samenwerking tussen haar diensten en het Secretariaat van het Actieplan te bevorderen en te intensiveren. Zowel het programma voor permanent onderzoek en toezicht (Med. Pol.) als de projecten die momenteel in het kader van het programma bij voorrang te verrichten werkzaamheden (PAP) worden uitgewerkt, hebben betrekking op gebieden zoals onderzoek, energie en de biologische hulpbronnen van de zee. Dit zijn stuk voor stuk gebieden waarop de Commissie met kennis van zaken een nuttige bijdrage zal kunnen leveren.

Bovendien worden verscheidene van deze projecten uitgevoerd in landen - zowel van de Zuidkust als van de Noordkust van het Middellandse Zeegebied - waarmede samenwerkingsovereenkomsten werden gesloten.

Ook de diensten van de Commissie zullen derhalve hierbij kunnen worden betrokken. Deze vormen van samenwerking die momenteel op pragmatische wijze worden toegepast, zullen worden uitgebreid met het oog op een meer doeltreffende actie in het kader van het Actieplan ten behoeve van de Middellandse Zee.

Zoals reeds opgemerkt zijn er, financieel gezien, goede argumenten voor de Gemeenschap om haar bijdrage tot het budget voor het Actieplan te verhogen, met het oog op het gedeeltelijk vullen van de lacune welke is ontstaan door de feitelijk volkomen terugtrekking van de UNEP. Bijgevolg wordt voorgesteld, indien de middelen dit toelaten, en rekening houdend met de prioriteiten van de Commissie, zoals vastgesteld op het tijdstip van de opstelling van het voorlopige ontwerp-budget, dat vanaf 1982 een belangrijke verhoging zal worden overwogen wat betreft het jaarlijks vastgestelde bedrag dat de Commissie bijdraagt in het Actieplan-budget (geschat door de Heer Narjes op een order van grootte van 500.000 ECU). Het bedrag van de subsidie alsmede de geschikte budgettaire Titel zouden uiteindelijk worden vastgesteld door middel van de budgettaire procedure.